

BIULETYN INFORMACYJNY MIASTA I GMINY SULECHÓW

NR 214 CZERWIEC 2021

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

ISSN 1642-4506

**Pumptrack
w Sulechowie**

s. 3

**Cała Polska
czyta dzieciom**

s. 11

**Wotum zaufania
i absolutorium dla burmistrza**

s. 14

Weterani na motorach

Do Sulechowa zawitał 2. Rajd Motocyklowy Weteranów. Przybyło blisko 40 motocyklistów weteranów. Najpierw odwiedzili stacjonujący w mieście 5. Lubuski Pułk Artylerii, a następnie pojechali na cmentarz komunalny, aby oddać hołd poległemu w Afganistanie kpr. Hubertowi Kowalewskiemu. W obecności mamy Huberta, Pani Ewy, zapalono znicze. Kwiaty złożyły delegacje weteranów Wojska Polskiego, dowódca garnizonu Sulechów ptk Sławomir Kula, burmistrz Sulechowa Wojciech Soltys oraz koledzy śp. Huberta z 10. Brygady Kawalerii Pancernej ze Świętoszowa, w której służył. Organizatorem rajdu weteranów jest Centrum Weterana Działań Poza Granicami Państwa. Weterani, przemieszczając się kolumną jednośladów, w ciągu 30 dni odwiedzają w całej Polsce 123 cmentarze, gdzie spoczywają, pełniąc wieczną wartę, polegli na misjach żołnierze, oraz spotykają się z rodzinami i bliskimi

poległych. Dlaczego rajd odbywa się w maju? Dlatego że to szczególnie miesiąc dla weteranów, gdyż na mocy ustawy z 2011 roku ustanowiono Dzień Weterana Poza Granicami Państwa – święto przypadające 29 maja.

Hubert Kowalewski rozpoczął służbę wojskową w 2001 roku na stanowisku działonowego czotgu w 10. Brygadzie Kawalerii Pancernej w Świętoszowie. W 2005 roku uczestniczył w IV zmianie PKW w Iraku. 15 października 2007 roku rozpoczął pełnienie misji w ramach II zmiany PKW Afganistan. 26 lutego 2008 roku, około godziny 15.45 czasu polskiego, 3 kilometry od bazy Szarana, w afgańskiej prowincji Paktika pojazd typu Humvee najechał na minę pułapkę. W wyniku eksplozji jeden żołnierz został ranny, a dwaj zginęli na miejscu. Jednym z poległych był kpr. Hubert Kowalewski.

T.R.

Przysięga wojskowa przed ratuszem

Aż 503 dni czekali sulechowianie, aby zobaczyć kolejną uroczystość na Placu Ratuszowym. Ostatnią imprezą, która odbyła się w sercu miasta, był Finał WOŚP z 12 stycznia 2020 roku. Pierwszą uroczystością po tak długiej przerwie spowodowanej obstrzeniami związanymi z pandemią COVID-19 była przysięga wojskowa żołnierzy służby przygotowawczej 5. Lubuskiego Pułku Artylerii.

29 maja przy sulechowskim ratuszu słowa roty wypowiedziało 30 elewów służ-

by przygotowawczej. Zaszczytu złożenia przysięgi na sztandar dostąpili:

- szer. elew Michał Chomiszczak,
- szer. elew Robert Pluskota,
- szer. elew Bartosz Odwarzny,
- szer. elew Krzysztof Ratajczak.

Zostały wręczone również listy gratulacyjne dla żołnierzy służby przygotowawczej, które z rąk dowódcy sulechowskiego pułku w asyście burmistrza Sulechowa otrzymali:

- szer. elew Katarzyna Lachowicz,
- szer. elew Marcin Dec,

- szer. elew Grzegorz Rytwiński,
- szer. elew Daniel Marković.

Na zakończenie przysięgi wojskowej przed trybuną honorową odbyła się defilada pododdziałów biorących udział w uroczystości. Oprawę muzyczną zapewniła Orkiestra Reprezentacyjna Sił Powietrznych z Poznania. Po defiladzie rozpoczął się pokaz sprzętu wojskowego, który przyciągnął wielu miłośników militariów.

T.R.

Biuletyn Informacyjny Miasta i Gminy Sulechów (nakład 1500 sztuk)

Wydawca: Gmina Sulechów, Plac Ratuszowy 6, 66-100 Sulechów, woj. lubuskie

Redagują: Urząd Miejski Sulechów, Plac Ratuszowy 6, 66-100 Sulechów, woj. lubuskie

red. nac.: Marzena Arendt-Wilczyńska

tel. 68 385 11 51, fax. 68 385 46 86, e-mail: um@sulechow.pl, pr@sulechow.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i opracowywania redakcyjnego nadestanych materiałów oraz zmiany ich tytułów

PRECJOZA
WYDAWNICTWO

Skład i druk: Wydawnictwo Precjoza,
al. Wolności 48/11, 42-202 Częstochowa

Podpisanie umowy na budowę pumtracku w parku Sulecha

Burmistrz Sulechowa Wojciech Soltys podpisał umowę z wicemarszałkiem województwa lubuskiego Stanisławem Tomczyszynem na dofinansowanie budowy toru do jazdy rowerem pumtrack w Sulechowie.

Dofinansowanie zadania w kwocie 66 tys. zł zostanie udzielone w ramach programu inwestycyjnego pn. „Lubuska Baza Sportowa”. Całkowita kwota inwestycji została wstępnie zaplanowana na prawie 300 tys. zł.

W podpisaniu umowy wziął udział radny województwa Zbigniew Kołodziej, Dyrektor Departamentu Infrastruktury Społecznej UMWL Mirostaw Głaz oraz radny Rady Miejskiej Wojciech Szefer.

Podpisanie umów na wykonanie inwestycji:

Burmistrz Sulechowa Wojciech Soltys podpisał 1 czerwca dwie umowy na realizację zadań:

1. „Budowa drogi ul. Wojska Polskiego w Sulechowie” (do osiedla gen. Józefa Bema). Planowany termin realizacji to 31 lipca 2021 r.
2. „Rozbudowa i modernizacja targowiska miejskiego w m. Sulechów” (z planowanym terminem zakończenia umowy do 4 października 2021 r.).

Obydwie inwestycje zrealizuje Przedsiębiorstwo Drogo-Budowlane „SPIDBUD” z siedzibą w miejscowości Tłoki k. Wolsztyna.

Natomiast 2 czerwca zostały podpisane kolejne umowy:

1. Z firmą BT Project Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu na zadanie pn. „Budowa toru do jazdy rowerem pumtrack w Sulechowie”. Planowany czas zakończenia realizacji przedmiotu umowy to 15 października 2021 r.
2. Z firmą NEVTECH Dawid Furmaniak z siedzibą w Rostarzewie na zadania: „Opracowanie dokumentacji projektowej budowy linii oświetleniowej w Łęgowie”, „Opracowanie dokumentacji projektowej budowy linii oświetleniowej w Kijach (Łochowo)”, „Opracowanie dokumentacji projektowej budowy linii oświetleniowej

w Bukowie”, „Opracowanie dokumentacji projektowej budowy linii oświetleniowej odcinka ulicy Władysława Łokietka i odcinka ulicy Władysława Hermana w Sulechowie”.

T.R.

UWAGA! ↑ Objazd

Zamknięte przejazdy kolejowe

w związku z modernizacją linii kolejowej nr 358:

- w Sulechowie na ul. Żwirki i Wigury w dniach od 7 czerwca do 4 lipca 2021 r.
- na drodze powiatowej nr 1201F Krzętów-Buków w dniach od 17 czerwca do 15 lipca 2021 r.
- na drodze powiatowej nr 1204F Nowy Klępsk w dniach od 17 czerwca do 15 lipca 2021 r.

zamknięte przejazdy kolejowe na terenie Gminy Sulechów w związku z modernizacją linii kolejowej nr 358

od 7 czerwca do 4 lipca
Brzezie k. Sulechowa

od 17 czerwca do 15 lipca
Łęgówo

od 17 czerwca do 15 lipca
Krzętów

W gminie Sulechów trwają prace drogowe przy ulicach Łochowskiej i Krańcowej w Sulechowie oraz Skowronkowej w Krużynie. Przy ulicy Jana Pawła II wyremontowano nawierzchnię, by lepiej odprowadzać wody opadowe, a przy wyjeździe z ulicy Chelmońskiego na ulicę Żwirki i Wigury" zamontowane zostało lustro drogowe dla bezpieczeństwa rowerzystów i kierowców.

Dzień Dziecka w Urzędzie Miejskim

Urząd Miejski Sulechów przy współpracy z Lubuskim Oddziałem Okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża z Zielonej Góry przygotował dla najmłodszych mieszkańców gminy Sulechów nietypowy Dzień Dziecka.

Wszystkie dzieci, które tego dnia odwiedziły UM, otrzymały od pracowników magistratu niespodzianki. Były to pluszaki oraz słodkości. Maluchom i równie zaskoczonym rodzicom, którzy przyszli załatwiać sprawy urzędowe, taka miła niespodzianka bardzo się spodobała. Najwięcej radości sprawiły dzieciom maskotki, które stały się najlepszymi towarzyszami dalszego spaceru.

T.R.

Mistrzostwa Polski Juniora Młodsze

W dniach 4-6 czerwca w Chorzowie odbywały się Mistrzostwa Polski Juniora Młodsze. Dwójka męska w składzie: Bartłomiej Choma i Hubert Pietruszyński weszła do ścisłego finału i uplasowała się na miejscu 6. Trójka dziewcząt: Hanna Dybaś (UKS As Zielona Góra), Małgorzata Nowak, Kinga Matusiak, weszła do finału na miejscu 11. Po wykonaniu układu finałowego akrobatki uplasowały się oczko wyżej, kończąc rywalizację na miejscu 10. Debiutująca na tak poważnej imprezie trójka dziewcząt: Nicola Dolska, Zuzanna Zwierzchowska i Julia Kotowicz, wykonała swoje układy w całości i zajęła miejsce 32.

Gratulacje dla zawodników i trenerów.

UKS Jedynka

Zmiany w programie 300+

Na koniec maja 2021 r. Prezydent Andrzej Duda podpisał akt prawny z dnia 15 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nowelizacja ta przewiduje, że realizacją wniosków o „Dobry start” zajmie się ZUS, a nie jak do tej pory właściwy samorząd. Rada Ministrów będzie odąd mogła wydać rozporządzenie, zgodnie z którym wnioski o świadczenie „Dobry start”, czyli tzw. wyprawkę szkolną, będą składane wyłącznie przez Internet. Wypłata wsparcia ma być realizowana w formie bezgotówkowej, jako przekaz na konto bankowe.

Jak i gdzie wyrzucać przeterminowane leki w gminie Sulechów?

1. Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, Nowy Świat 17, 66-100 Sulechów.
2. NOWOŚĆ! Od 1 czerwca 2021 r. Urząd Miejski Sulechów – parter, główne wejście.

PAMIĘTAJ:

Nie wyrzucaj leków do zwykłego kosza na śmieci! Mogą zostać zjedzone przez zwierzęta, a rozkładające się substancje zanieczyszczą środowisko!

LEKI WYRZUĆ, JEŚLI:

- upłynął termin ich ważności,
- są otwarte dłużej, niż wskazuje ulotka,
- są źle przechowywane (w zbyt wysokiej temperaturze, z dostępem do światła itp.),
- były użyte bez zachowania zasad higieny (np. syrop pity prosto z butelki).

LEKI WYRZUĆ DO SPECJALNEGO POJEMNIKA (w żółtym kolorze) widocznego na zdjęciach, który dostępny jest w Urzędzie Miejskim Sulechów.

Wyrzuć lek w oryginalnym opakowaniu. Nie wyjmuj tabletek z blistrów ani nie wylewaj płynów z butelek.

Do pojemnika wrzucać możemy zarówno leki wydawane na receptę, bez recepty, wyroby medyczne (czopki, krople), jak i suplementy diety.

Do pojemnika możemy wrzucać leki w różnej formie:

- tabletki lub kapsułki można wyrzucić w blisterach lub pojemniczkach zbiorczych,
- syropy wyrzucamy w buteleczkach, ale należy zachować ostrożność, aby opakowanie nie stłukło się podczas umieszczania w pojemniku,
- maści i kremy wyrzucamy w tubkach,
- aerozole w nieuszkodzonych opakowaniach,
- zastrzyki w ampułkach.

LEKI WYRZUCAMY BEZ TEKTUROWYCH OPAKOWAŃ I ULOTEK – te odpowiednio segregujemy

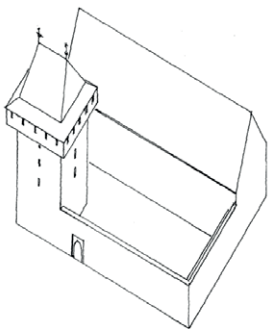
NIE WYRZUCAJ DO POJEMNIKA NA LEKI:

- papierowych opakowań,
- zużytych środków opatrunkowych,
- strzykawek i igieł,
- termometrów rtęciowych.

Nie wyrzucaj innych śmieci do pojemników na leki!

Pojemnik na przeterminowane leki w ratuszu został dostarczony w ramach współpracy przez firmę B+C EkoEnergia sp. z o.o.

Zamek. Najstarszą i zapewne pierwszą z budowli bytsulechowski zamek, a właściwie jego wieża. Dawni kronikarze miejscy, jak M. Georg Bruhmann, Johann Christoph Wilcken, Edward Ludwik Wedekind czy Albert Splittgerber, piszą, że Sulechów jest bardzo starym miastem. Bruhmann był przekonany, że miasto powstało około 1304 r. [1, s. 2]. Ponadto powołał się on na zapisy kronikarzy Andreasa Angelusa, autora *Kroniki Marchii* (Chron. March. LII, fol. 19), oraz Heinricha Anselma von Zieglera und Kliphausena, autora *Historycznego Labiryntu* (Labyrinth No. CXLVI, fol. 266). Zanotowali oni w swoich dziełach, że margrabia Otto ze Strzałą (1238–1308, z dynastii Askańskiej – autor) po usunięciu króla Polski Przemysława (został on zamordowany 8 lutego 1296 r. – autor) odbudował w 1296 r. zamek w Sulechowie [2, s. 4; 3, s. 32]. Powstanie grodu obronnego i późniejszego zamku A. Splittgerber umieścić w jeszcze odleglejszych czasach. W swoim opracowaniu historycznym stwierdził, że Bolesław Chrobry, tocząc przygraniczne wojny z Niemcami w 1018 r., zainicjował budowę zamku, względnie gródka obronnego w Sulechowie [4, s. 7]. Kronikarz Wedekind przyjął, że Sulechów mógł istnieć jako gród graniczny już w bardzo dawnych czasach, a zamek uległ zniszczeniu w czasie walk margrabiego Ottona IV ze Strzałą z królem polskim Przemysławem, Sulechów natomiast został miastem w latach 1258–1268 [3, s. 32 i 42].

Ilustracja 1 - Rekonstrukcja bryty sulechowskiego zamku około początku XV wieku (hipotetyczna bryła skrzydła północnego) [5]

Niestety do dzisiaj nie udało odnaleźć się dokumentów – takich jak akt lokacyjny czy choćby jego odpisu – wskazujących rok założenia miasta. Obecnie najstarszą jest informacja o dokumencie z 10 sierpnia 1319 r. wymieniająca miasto i zamek (niem. Tczülchou hus und stat) [6, s. 437–438]. Podobnie w zachowanych kronikach nie odnajdziemy informacji o pierwszej budowie zamkowej wieży. Wilcken pisze, że był „o wiele mniejszy” od istniejącego mu współcześnie.

Jego rozbudowy podjęła się wdowa Elisabeth v. Anhalt (1563–1607), ostatnia żona margrabiego Johanna Georga v. Brandenburg (1525–1598), która rezydowała w Krośnie Odrzańskim. Zamek został rozbudowany o nowe wmurowane budynki. Ponadto wiemy, że pierwotnie zamkowa, niezbyt wysoka, „gruba, murowana wieża” przedtem była kryta gontem. W 1711 r. została na nowo przebudowana przez mistrza budowlanego Christoph Bartholomaeusa z Kostrzyna. Wieżę podwyższono i ozdobiono szczytem z kapsułą (kulą). 20 kwietnia tamtego roku Ch. Bartholomaeus ukończył „szczęśliwie swoje dzieło, wypił toast na jego cześć, po czym rozebrano rusztowanie”. Z zapisu nie wynika, co umieszczono w kuli. Jednakże w marcu 1750 r. ponownie rozebrano obłuzowane belki dachu zamkowej wieży i pokryto ją dachem z dachówki [2, s. 16 i 214]. Chorągiewka z tą datą przetrwała do czasów nam współczesnych (Ilustracja 2).

Ilustracja 2 - Kula zamku z chorągiewką i gwiazdką w listopadzie 2011 r. (zdjęcie M. Maćkowiak)

W latach 2007–2011 miasto przeprowadziło remont popadającego w ruinę zamku. 18 listopada 2009 r. otwarto kapsułę znajdującą się w zamkowej gacie. Odnaleziono w niej zalaminowane współczesne banknoty polskie oraz informację 31 marca 1992 r. Z informacji wynikało, że za kadencji Tadeusza Szulawskiego, burmistrza Sulechowa w latach 1992–2002, starszy mistrz dekarSKI Jan Żebrowski zakończył prace remontowe dachu zamkowej wieży. Wówczas dyrektorem sulechowskiego domu kultury był Henryk Brudto, a prace renowacji zamku miasto prowadziło w latach 1978–1992, a ich wykonawcą było Komunalne Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych w Sulechowie [7, s. s.38–39]. Co stało się z poprzednią zawartością kuli? Nie wiadomo. Dokumenty i banknoty odnaleziono w listopadzie 2009 r. włożono ponownie do gątki i uzupełniono o nowe 31 marca 2010 r. Były to m.in. unijny wniosek o dotację na remont zamku, *Biuletyn Informacyjny*

Miasta i Gminy Sulechów oraz *Gazeta Lubuska* z tekstem o remoncie zamku [8].

Ilustracja 3 – Ratusz po 1552 r. [9]

Ratusz. Trzecią najstarszą budowlą sulechowskiej starówki jest ratusz. A. Splittgerber zapisał w swoim opracowaniu, że nie ma informacji na temat budowy ratusza. Przypuszczał, że stało się to wkrótce po założeniu miasta i mógł to być mały budynek z tzw. muru pruskiego, hala kupiecka i sądowa. „Który to charakter posiadały zwykle stare ratusze” [4, s. 29]. Spalił się on zapewne po wielkim pożarze miasta 27 kwietnia 1527 r. [3, s. 143]. W 1654. rada miejska i urzędujący wówczas burmistrz Jacobus Staius (zm. 15.02.1582 r.), zlecieli odbudowę spalonego ratusza [2, s. 80 i 147].

W 1665 r. Hans Hermann zjął gątkę z wieży ratuszowej, aby ją rozbudować. Do jej kapsuły włożono wiadomość o ówczesnych urzędnikach miasta (*Officianten*), którą to napisał po łacinie i po niemiecku Georg Titius, rektor sulechowskiej szkoły. Fragment z tego tekstu brzmiał: „*obecnym Jego Wysokością Księciem Brandenburgii jest Fridrich Wilhelm, ma 45 lat i rządzi od 25 lat. Dittrich von Marwitz, radny i zarządca księcia. Magister Adam Becker, pierwszy pastor i inspektor. Samuel Hollstein, archidiacon. Jeremias Reinmann, N.P.C. i skarbnik urzędowy. Martin Blüming, urzędujący burmistrz. Doktor Flaminius Gast, lekarz miejski i okręgowy. Johann Richtsteig, burmistrz, poprzednio kantor. Thomas Bernhardt, burmistrz i syndyk. Johann Georg Schwolcke, zielonogórski N.P.C. i sekretarz miejski Samuel Schilling, skarbnik rady miejskiej. Johannes Adam, senator, którego pradziadkowie bardzo się zastężyli. Caspar Weichart, senator, Johann Radelt, senator. George Krause, senator i aptekarz. Georg Dreher, książy nadworny sędzia. Johann Lehmann, rektor szkoły. Matthäus Hertel, organi-*

sta i nauczyciel szkolny. Matthäus Lange, skryba i nauczyciel szkolny. Asesorzy są: Valentin Höpner, Nicolaus Schwartzschultz, Jacob Stürmer, Christoph Arnold, Heinrich Goltzhorn, Bartholomäus Fehre. Starsi miasta: Valentin Höpner, Bartholomäus Fehr, Balthasar Adam, Abraham Schilling" [1, s. 156-157; 2, s. 31].

Zapewne wówczas wzniesiono nad wieżą zachodnią hełm o późnorenesansowych formach [10, s. 19].

Ilustracja 4 – Kula i chorągiewka wieńcząca szpic ratuszowej wieży (archiwum Urzędu Miejskiego w Sulechowie, 29.04.2016 r.)

Z zapisu u Bruchmanna wiemy, że 7 lipca 1670 r. dobudowano małą, murowaną wieżę ratusza od strony południowej. Do niej prowadziły schody z najwyższego piętra ratusza, a na górze wisiął dzwon, którym mieszkańcy byli zwotywni na wybory burmistrza. Szwed, który przytwierdzał czubek i kulę, w nagrodę otrzymał nowe odzienie, rajtuzy i buty, które to rzeczy ubrał na górze [1, s. 156-157].

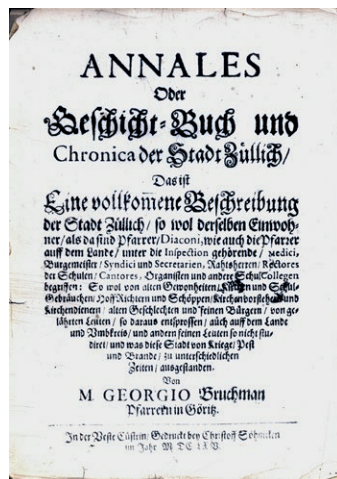
Ostatnia przebudowa miała miejsce około 1850 r., podczas której dobudowano trzecie piętro. Stary wysoki dach zastąpiono płaskim dachem okolonym blankami, a południowa wieża ze schodami została przebudowana [4, s. 30].

Ilustracja 5 - Karol Glazer, zegarmistrz z Zielonej Góry, uruchamia mechanizm zegara [19]

Ponowne prace ratuszowej wieży przeprowadzono w latach 70. XX w. W połowie 1972 r. przeprowadzano remont przyszłej siedziby Miejskiej Rady Narodowej i Powiatowego Domu Kultury. Oddanie siedziby do „użytkowania” zaplanowano na czerwiec 1972 r. Ukończono

remont drugiego piętra. „Na wieżę będziemy musieli poczekać do września” – jak zapisano w Księdze Pamiątkowej. Co ciekawe zanotowano również, że przy okazji zdemontowania ratuszowego zegara znaleziono m.in. kronikę miasta z 1665 r. oraz materiały dotyczące przebudowy ratusza z 1822 r. (zaginiona obecnie sulechowska kronikę sfotografował Franciszek Kutaga, której fotokopie znajdują się sulechowskiej Izbie Pamięci w zamku - autor). Zegar uruchomił Karol Glazer, zegarmistrz z Zielonej Góry, a uroczyste przecięcie wstęgi na wieżę ratuszowej, prowadzącej do mechanizmu zegara, odbyło się 28 października 1976 r. Dokonali tego naczelnik miasta i gminy mgr. Eugeniusz Skorupa w towarzystwie I sekretarza Komitetu Miejsko - Gminnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej mgr Jana Klimka, kierownika Wydziału Ogólnego Urzędu Miasta i Gminy, Jana Olczaka i dyrektora PGKiM inż. Przybylskiego. „Po 10-letniej przerwie ratuszowy zegar odmierza sulechowianom czas – wybija kolejne kwadransy i godziny” – jak zanotowano w kronice [11].

Ilustracja 6 – Fotografia strony tytułowej kroniki z 1665 r. wykona przez F. Kutagę (zbiory sulechowskiej izby pamięci)

Ilustracja 7 – Zdemontowany szpic ratuszowej wieży (archiwum Urzędu Miasta w Sulechowie, 1974 r.)

Prace remontowe wieży ratuszowej prowadzono bardzo długo. I tak 4 lutego 1974 r. pracownicy poznańskiego oddziału Pracowni Konserwacji Zabytków zainstalowali na wieży trzy XIX-wieczne tarcze zegarowe. Zaplanowano prace konserwatorskie słonecznego zegara znajdującego się na południowej jej ścianie.

Przewidywano, że po wykonaniu prac konserwacyjnych i urzędzeniu niektórych pomieszczeń wieża ratuszowa zostanie udostępniona publiczności. Z galerijki znajdującej się nad zegarem można będzie oglądać panoramę miasta [12]. Po demontażu zamocowano nowy hełm. Do tego celu użyto dźwigu wrocławskiego „Mostostalu”, którego ramię sięgało 54 m i miał udźwignąć 100 ton. Operatorem dźwigu był Marian Walewski, a monterami byli Henryk Kozicz i Tadeusz Kramarczyk, którzy usadowili 28-tonowy i zespolili go z wieżą przy pomocy 96 śrub. Ustawienie hełmu na 30-metrowej wieży ratusza trwało 8 minut. Prace zakończono po ośmiu godzinach. Ekipą kierował, przy pomocy radiotelefonu, inż. Artur Paprocki, główny specjalista od montażu konstrukcji stalowych wrocławskiego „Mostostalu” [13].

Marek Maćkowiak, prezes STH
(teksty niemieckie tłumaczyła
Emilia Tomczak)

Opracowano na podstawie:

- [1] - M. G. Bruchmann, *Annales oder Geschicht-Buch und Chronik der Stadt Züllich, Küstrin* 1665 r.,
- [2] - Johann Christoph Wilcken, *Züllichographia oder Chronica der kgl. Preussischen Stadt Züllichau, Züllichau* 1753,
- [3] - Edward Ludwik Wedekind, *Neue Chronik der Stadt Züllichau, Züllichau* 1851,
- [4] - A. Splittergerber, *Geschichte der Stadt und des Kreises Züllichau, Züllichau* 1927,
- [5] - A. Legendziewicz, *Gotycki zamek Sulechowie jego przekształcenia w czasach nowożytnych*, [w:] *Renowacja adaptacja zabytkowego zamku Sulechowie na cele kulturalne jako dobry przykład realizacji LRPO na lata 2007-2013, Sulechów* 2011,
- [6] - A. F. Riedel, *Codex diplomaticus Brandenburgensis*, tom I cz. II, Berlin 1843,
- [7] - E. Fedko, *Historia realizacji projektu pn. Renowacja i adaptacja zabytkowego obiektu zamkowego w Sulechowie przy al. Wielkopolskiej na cele kulturalne wraz z zagospodarowaniem terenu* [w:] *Renowacja i adaptacja zabytkowego zamku w Sulechowie na cele kulturalne jako dobry przykład realizacji LRPO na lata 2007-2013, Sulechów* 2011,
- [8] - Eugeniusz Kurzawa, *Dokumenty są... na wieży*, *Gazeta Lubuska* nr 77 (17.824) 1.04.2010,
- [9] - Fragment z fototypii przedstawiającej Sulechów w 1892 r. wg rysunków Ehregotta Zschillego. Zbiory Miejskiej i Uniwersyteckiej Biblioteki w Dreźnie,
- [10] - Andrzej Billert, *Ratusz. Dokumentacja historyczno-architektoniczna*, Poznań 1969 r.,
- [11] - *Co nowego w ratuszu?*, *Księga Pamiątkowa (Sulechowa)* z lat 1967-1974 oraz *Aby odmierzał czas*, *Kronika Miasta i Gminy Sulechów* na lata 1975-1979, cz. III, Maria Jastrzębska (teksty i szata graficzna), Elżbieta Kociemba (gromadzenie materiału),
- [12] - *Ostatnie prace w wieży ratusza*, *Księga Pamiątkowa (Sulechowa)* z lat 1967-1974,
- [13] - R. Reed, *Operacja „Dźwig”*, *Gazeta Zielonogórska* Nr. 34, 9-10 lutego 1974.

Uruchomienie fontanny w parku T. Kościuszki

W parku T. Kościuszki ponownie została uruchomiona fontanna, która podczas renowacji całego obiektu została odnowiona. W roku 2020 staw został oczyszczony i uprzątnięty z porzuconych w nim butelek, kamieni, naniesionego mułu, błota oraz różnego rodzaju śmieci. Po wykonanych pracach konserwacyjno-modernizacyjnych ponownie napełniono wodę i dodatkowo zamontowano oświetlenie. Wokół fontanny jest dużo łąwek, słychać szum wody i śpiew ptaków. Teraz to miejsce uatrakcyjnia spędzanie wolnego czasu mieszkańcom, a po zmroku nabiera dodatkowego uroku.

T.R.

Wmurowanie tablicy pamiątkowej w parku T. Kościuszki

Przez wiele lat park T. Kościuszki był miejscem niedofinansowanym. Dawniej pełnił dwojaką funkcję: w części zachodniej znajdował się cmentarz ewangelicki, a w pozostałej mieścił się park. Jako nekropolia działał od 1688 roku do zakończenia II wojny światowej. 3 marca 1963 r. powołany został Społeczny Komitet Budowy Parku i ruszyły intensywne prace. Według ówczesnych obliczeń koszt budowy miał wynieść 1,5 mln złotych. Szereg robót, których wartość obliczono na 70% kosztów ogólnych, mieli wykonać w czynie społecznym mieszkańcy miasta. W 1963 r. pracownicy zakładów pracy oraz młodzież szkolna mieli przepracować 4800 godzin. W tym samym roku Zakład Melioracji zrobił wykop pod sztuczny staw (miejsce dzisiejszej fontanny), wytyczono parkowe alejki, przy których zaplanowano

nasadzenia drzew na lata 1963–1964. W roku 1965 natomiast sulechowska jednostka wojskowa Obrony Terytorialnej Kraju (o numerze 2067) podjęła się prac przepracowania w czynie społecznym 1000 godzin, wykonując najcięższe prace budowlane. Po tym czasie park służył mieszkańcom i pozostawiony sam sobie zmieniał się w mało atrakcyjne miejsce. Przez kolejne lata nie był w kręgu zainteresowania ówczesnych władz i marniał z roku na rok. Dopiero w 1992 r. radni zajęli się tą sprawą i 30 czerwca 1992 r. Uchwałą Rady Miejskiej nr XXXI/230/92 zmieniona została nazwa parku z im. M. Nowotki na T. Kościuszki. Jednak, aby uzyskać dawny blask i stać się jedną z wizytówek miasta, musiał poczekać aż do 2020 roku, kiedy to przeprowadzono rewitalizację całego obszaru. Wykonano wiele prac

budowlanych, wytyczono nowe alejki, nasadzono drzewa, zamontowano oświetlenie, nowoczesne ławki i kosze na śmieci. Park stał się też istnym rajem dla ptaków, którym zamontowano wiele budek lęgowych. W okresie letnim chętnie korzystają z jego uroków mieszkańcy Sulechowa, którzy w zielonych płucach miasta znajdują również odrobinę cienia i spokoju.

Z uwagi na szacunek do osób zmarłych i pochowanych w parku oraz historię tego miejsca 14 maja br. została wmurowana tablica pamiątkowa w języku polskim i niemieckim o treści: „Teren Dawnego Cmentarza Ewangelickiego, Miejsce Spoczynku Mieszkańców Sulechowa do 1945 roku – Uszanuj miejsce wiecznego spoczynku”. Całkowity koszt odnowienia parku w roku 2020 wyniósł 1,4 mln zł.

T.R.

CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

Cała Polska czyta dzieciom – kampania społeczna rozpoczęta w czerwcu 2001 przez Fundację „ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom”, mająca na celu propagowanie codziennego czytania dzieciom jako skuteczną, taną i przyjazną metodę wspomagania ich wszechstronnego rozwoju – psychicznego, umysłowego, społecznego i moralnego – oraz budowania zasobów wewnętrznych dziecka: kompetencji emocjonalnych i intelektualnych. Fundacja przekonuje, że czytanie dziecku dla przyjemności – **20 minut dziennie. Codziennie!** – jest mądrym sposobem spędzania z nim czasu i najlepszą inwestycją w jego przyszłość.

Biblioteka Publiczna Gminy Sulechów propaguje ideę czytania przez cały rok, a szczególnie w trakcie Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania. W tym roku w dniach 26.05–01.06.2021 w jubileuszowym XX Głośnym Czytaniu Dzieciom pod hasłem „Lubimy czytać polskich autorów” uczestniczyło 364 przedszkolaków z przedszkoli „Gucio”, „Dobra Wróżka” oraz „Tęczowa Szóstka”, a czytali im pracownicy Urzędu Miejskiego Sulechów, słuchaczki Uniwersytetu Trzeciego Wieku, dyrektorzy placówek kultury oraz innych instytucji

pozarządowych. Wśród czytających byli: Wojciech Sottys, Magdalena Klucznik, Marzena Arendt-Wilczyńska, Tomasz Rybarczyk, Agnieszka Łukaszenko-Woźnica, Teresa Zawalna, Zofia Rosolska, Magdalena Dziurman, Anna Baranowska, Zofia Żygadło, Krystyna Jędrasz i Andrzej Kowalski. Czytano książki rekomendowane przez Fundację „ABCXXI – Cała Polska Czyta Dzieciom”. Nie zabrakło serii o Kici Koci, o żółtciu Franklinie czy o przygodach Tupcia Chrupcia. Pojawiła się również niezapomniana „Lokomotywa” Juliana Tuwima, której część została odczytana wspólnie z przedszkolakami, bo jak się okazało, niektórzy wiersz znali na pamięć. Każde spotkanie z grupą przedszkolną kończyło się obdarowaniem dzieci słodkościami.

Wszystkim uczestnikom XX edycji inicjatywy „Cała Polska Czyta Dzieciom” i tym, co czytali, i tym, co słuchali, serdecznie dziękujemy. Podziękowania składamy również dla Przedszkola „Tęczowa Szóstka” i dla pani Jolanty Dzierżanowskiej za pomoc w przygotowaniu wystroju sali.

Renata Mitek

Gmina Sulechów właścicielem portu rzecznego w Cigacicach

Gmina Sulechów przystąpiła do przetargu na zakup portu w Cigacicach. Ponad 6-hektarową działkę spółka Katowicki Węgiel wyceniła na 1 milion 700 tys. złotych. W ciągu kilku najbliższych tygodni powinna zostać zawarta umowa na kupno portu, który ma służyć nie tylko celom rekreacyjnym i turystycznym. Po planowanej przez rząd modernizacji infrastruktury rzecznej istnieje szansa, że Odra znowu będzie żeglowna, a w Cigacicach będzie mogła powstać doskonała baza gospodarcza. Zakup portu gmina Sulechów rozważała od dawna, ponieważ jest to bardzo ważny obiekt pod kątem gospodarczym, turystycznym i marketingowym. Dotychczas sulechowski magistrat korzystał z portu na zasadzie służebności, teraz może planować inwestycje, takie jak np. wybudowanie drogi prowadzącej ze strefy przemysłowej Nowy Świat do portu oraz prowadzić działania dążące do przywrócenia żeglowności Odry.

T.R.

Zew Oceanu

Burmistrz Sulechowa spotkał się z przedstawicielami nowo utworzonego Klubu Sportowego Zew Oceanu, którego celem jest propagowanie żeglarstwa i spędzania czasu wolnego nad wodą.

Członkowie zarządu: p. Szymon Kuczyński (prezes) i p. Anna Jastrzębska (wiceprezes) przedstawili plan działania klubu i przedłożyli propozycję współpracy.

Cieszymy się, że znani sulechowianie chcą współpracować z gminą, tym bardziej, że dzięki temu ma szansę powstać ciekawa oferta dla tych mieszkańców, którzy lubią sporty wodne.

MAW

Od 25 do 27 maja w szkołach podstawowych odbywały się egzaminy uczniów klas ósmych. W gminie Sulechów do egzaminów z języka polskiego przystąpiło 250 uczniów z siedmiu szkół: SP-1, SP-3 w Sulechowie, SP w Bukowie, SP w Brodach, SP w Cigacicach, SP w Kalsku i SP w Kijach.

Egzaminy odbyły się z zachowaniem zasad bezpieczeństwa w związku z panującą epidemią koronawirusa.

T.R.

EKO-mobilna jednostka naukowo-badawcza zacumowała w Cigacicach

Do portu rzecznego w Cigacicach na jeden dzień zawitała EKO-mobilna jednostka naukowo-badawcza ze studentami Akademii Wychowania Fizycznego z Katowic. Studenci pod czujnym okiem dr. hab. inż. Stefana Nowaka wyłynęli z Raciborza i przez m.in. Gliwice, Cigacice, Słubice, Szczecin i dalej Hel, Gdynię, Gdańsk dołyną do Ławy i zakończą swoją przygodę naukową w wrześniu na Mazurach. Na trasie rejsu prowadzone są badania i analizy, które posłużą ocenie przygotowania szlaków wodnych do ekoturystyki, turystycznego i rekreacyjnego otoczenia szlaków wodnych oraz ocenę jakości obsługi oraz poziomu bezpieczeństwa ruchu turystycznego. Zbadana zostanie również czystość trasy, jakość powietrza, wody i osadów.

Ze studentami w porcie rzeczonym spotkała się Magdalena Klucznik, zastępca burmistrza Sulechowa, którą zapoznano z metodą badawczą prowadzonego projektu. W porcie zostały pobrane próbki osadów, wody i powietrza. Teraz czekamy na wyniki badań.

T.R.

Obchody 76. rocznicy Narodowego Dnia Zwycięstwa

8 maja obchodziliśmy Narodowy Dzień Zwycięstwa. Zastępca burmistrza Sulechowa Marcin Górnzy wraz z Przewodniczącym Rady Miejskiej Radostawem Murkowskim złożyli wiązanek kwiatów pod Pomnikiem Chwały Oręża Polskiego. W związku z trwającą pandemią obchody Narodowego Dnia Zwycięstwa miały charakter symboliczny.

T.R.

Wotum zaufania i absolutorium

Podczas sesji w dniu 15 czerwca 2021 r. radni Rady Miejskiej w Sulechowie udzielili burmistrzowi Sulechowa Wojciechowi Sołtysowi najpierw wotum zaufania, a następnie (jednogłośnie) absolutorium z tytułu wykonania budżetu gminy Sulechów za rok 2020. W sesji uczestniczyło 17 spośród 21 radnych.

Udzielenie absolutorium oznacza, że burmistrz prawidłowo zrealizował ubiegłoroczny plan finansowy gminy. Potwierdza to również pozytywna opinia wydana przez Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze.

Wyróżnienie dla burmistrza Sulechowa

Burmistrz Sulechowa Wojciech Sołtys został uhonorowany przez Polski Związek Piłki Siatkowej Złotą Odznaką Honorową.

Wyróżnienie wręczyli burmistrzowi członkowie zarządu Miejsko-Szkolnego Klubu Sportowego ORION: Paweł Adamczewski – prezes, Marcin Sauer – zastępca prezesa i Adam Kieryto – skarbnik.

MAW

Sulechowski basen ponownie otwarty

Od 1 czerwca sulechowski basen ponownie zaprasza wszystkich miłośników pływania.

Termin jego ponownego uruchomienia zależał od luzowania kolejnych obostrzeń związanych z koronawirusem oraz od uzyskania pozytywnej opinii sanepidu. Niestety nie wszystkie obiekty zostały udostępnione dla odwiedzających. W dalszym ciągu nieczynne pozostają jacuzzi i sauna parowa, natomiast korzystać można z: basenu pływackiego, rekreacyjnego, brodzika dziecięcego, zjeżdżalni, biczów wodnych wraz z pozostałymi atrakcjami, w tym z sauny suchej. Należy pamiętać, że w dalszym ciągu obowiązuje ścisły reżim sanitarny i przy wejściu do oraz wyjściu z obiektu należy nosić maseczki. Obowiązuje również dezynfekcja rąk. Basen będzie czynny od poniedziałku do niedzieli w godz. 11.00–19.00.

T.R.

Wystawa papieska

W tym roku przypada 101. rocznica urodzin, 16. rocznica śmierci i 10. rocznica beatyfikacji Jana Pawła II. Z tej okazji w Bibliotece Publicznej Gminy Sulechów 11 maja odbyło się otwarcie wystawy „Karol Wojtyła – człowiek, który został papieżem”. Autor ekspozycji, pan Ireneusz Gorzelanny - na co dzień przewodnik turystyczny, udostępnił swoją bogatą kolekcję medali i kart pocztowych poświęconych Janowi Pawłowi II.

MAW

FOOD Truck

SULECHOWSKI FESTIWAL SMAKÓW ŚWIATA

25-27 CZERWCA 2021
PIĄTEK 16:00-21:00
SOBOTA - NIEDZIELA 12:00-21:00
PLAC RATUSZOWY

SMAKI ŚWIATA STREET FOOD

KALENDARZ IMPREZ WAKACJE 2021 Lipiec 2021						
Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	N
			1 zajęcia na sołectwach OBŁOTNE	2 zajęcia w SDK Kino plenerowe Pizzeria Mafia	3 AKTYWNY PORANEK PARK SDK 9.00-11.00 Piknik Dzień Truskawki Kije-Lochowo 15.00	4 Niedziela z Teatrem (3 Teatry) Park SDK 15.00
5 Sportowy poniedziałek OSIR	6 zajęcia w sołectwach - BRZEZIE Biblioteka - Kreatywne wtorki plastyczne „Aktywne Wakacje z Sulechem” ANIMACJE STUDIO RAKIETA 16.30 Park SDK	7 zajęcia w SDK „Aktywne Wakacje z Sulechem”	8 zajęcia na sołectwach BRODY „Aktywne Wakacje z Sulechem”	9 Miasteczko winiarskie g.16.00- 22.00 Park SDK	10 AKTYWNY PORANEK PARK SDK 9.00-11.00 Miasteczko winiarskie 12.00-22.00 Park SDK	11
12 Sportowy poniedziałek OSIR	13 zajęcia w sołectwach - BUKÓW Biblioteka - kreatywne wtorki plastyczne „Aktywne Wakacje z Sulechem” ANIMACJE STUDIO RAKIETA 16.30 Park SDK	14 zajęcia z ZHP „Aktywne Wakacje z Sulechem”	15 zajęcia w sołectwach - GÓRZYKOWO „Aktywne Wakacje z Sulechem”	16 Święto Parku SDK, g.17.00-20.00 Park SDK	17 AKTYWNY PORANEK PARK SDK 9.00-11.00	18
19 Sportowy poniedziałek (OSIR)	20 zajęcia w sołectwach - KRUSZYNA Biblioteka - kreatywne wtorki plastyczne „Aktywne Wakacje z Sulechem” ANIMACJE STUDIO RAKIETA 16.30 Park SDK	21 zajęcia w SDK „Aktywne Wakacje z Sulechem”	22 zajęcia na sołectwach - KALSK „Aktywne Wakacje z Sulechem”	23	24 AKTYWNY PORANEK Studio Rakieta PARK SDK 9.00-11.00 Potańcówka Miejska + Karmazyn Fire Show 20.00-0.00 Park SDK	25 GP KE MTB (termin rezerwowany)
26 Sportowy poniedziałek (OSIR)	27 zajęcia w sołectwach - KIJE Biblioteka - kreatywne wtorki plastyczne „Aktywne Wakacje z Sulechem” ANIMACJE STUDIO RAKIETA 16.30 Park SDK	28 zajęcia w SDK „Aktywne Wakacje z Sulechem”	29 zajęcia w sołectwach - LEŚNA GÓRA „Aktywne Wakacje z Sulechem”	30 zajęcia w SDK Kino plenerowe Pizzeria De Facto	31 AKTYWNY PORANEK PARK SDK Studio Rakieta 9.00-11.00	

Ponadto codziennie biblioteka zapewnia dostęp do księgozbioru, do czytelni i gier planszowych, do konsoli gier Xbox, Kącika Maluszka dla najmłodszych oraz można surfować w Internecie (dostęp do komputerów i Internetu).

Osoby, którą chcą zapisać dzieci na poszczególne zajęcia proszone są o kontakt z SDK w Sulechowie (tel. 68 385 22 14), OSiR-em „Sulechowanika” (tel. 725 048 000) i Biblioteką Publiczną Gminy Sulechów (tel. 68 455 30 40).

Zapisy na zajęcia sportowe „Aktywne Wakacje z Sulechem” tel. 512 664 891, www.lato.apsulechow.pl

Aktualne informacje na temat wakacyjnych wydarzeń można znaleźć również na stronach internetowych tych jednostek oraz pod adresem www.sulechow.pl i na Facebooku gminy Sulechów (<https://www.facebook.com/umsulechow/>).